

СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Під час розвитку глобальних інтеграційних процесів у світі, що особливо впливають на діяльність фахівців у різноманітних професійних галузях, питання про ефективність навчання іноземній мові у вищих навчальних закладах приростає все більше уваги з точки зору розробки та удосконалення технологій викладання іноземної мови.

На сучасному етапі методика викладання іноземних мов розглядає в якості основоположних такі методи, як конструктивістський, комунікативний та когнітивно-комунікативний.

Конструктивістський метод базується на спрямованості учбового процесу на дію, наближену до реалій життя. Звичайно, такий вид діяльності повинен здійснюватися, особливо на початковому етапі, за активної підтримки викладача, чією функцією є змодельовати певну реальну ситуацію, враховуючи такі особливості, як рівень володіння студентами мовою взагалі та лексичним матеріалом за відповідною темою зокрема; ступінь підготовки студентів до самостійної праці; та, врешті-решт, соціально-психологічні особливості, притаманні конкретній студентській групі. Безумовною позитивною рисою конструктивістського методу є можливість для студентів наблизитися до реальних життєвих ситуацій, «пережити» їх, користуючись іноземною мовою, та бути готовими спілкуватися іноземною мовою у реальних подібних ситуаціях у майбутньому. Прикладом конструктивістського методу є метод проектів, в рамках якого студенти самостійно конструюють свої знання. Метод симуляції допомагає студентам відчувати себе в певній ролі, яка може мати відношення до їх майбутньої професійної діяльності, суспільного життя або просто бути частиною звичайного повсякдення. Функцією викладача є розподілити між студентами конкретні ролі (залежно від теми симуляції); конкретизувати відповідний лексичний матеріал; надати поради, що можуть сприяти ефективності виконання завдання. Цілком закономірно, що такий вид діяльності характеризується високим рівнем зацікавленості студентів, які, по-перше, об'єднуються колективним духом спі-

льної праці, по-друге, мають можливість увявити себе у певній ролі та, по-третє, можуть отримати задоволення від вдалої самореалізації, що є доволі важливим у молодому віці. Необхідно відмітити, що всі ці позитивні, з психологічної точки зору, явища, відбуваються на фоні активного використання студентами іноземної мови за певною темою, що не може не сприяти кращому засвоєнню лексичного матеріалу.

Комунікативний метод викладання іноземних мов базується на створенні умов, близьких до реального процесу спілкування. Сама назва методу свідчить про те, що він спрямований на оволодіння відповідною комунікативною компетенцією, що саме вільна комунікація є метою навчання. Очевидно, що тексти та вправи, що пропонуються на подібних заняттях, повинні мати дискусивний характер та спонукати студентів до дискусії та висловлення думок. (Така діяльність ефективно сприяє розвитку комунікативної активності, та іноді подібна дискусія може виявитися настільки вдалою, що, спостерігаючи за студентами, можна помітити, що вони навіть не відчують напруги через те, що спілкуються, «дискутують» іноземною мовою). Треба відзначити, що при використанні комунікативного методу завданням викладача ні в коєму разі не є виправлення помилок, що можуть виникати у студентів під час висловлювання думок. Подібні невчасні виправлення можуть повернути студента за той «мовний бар'єр», за яким нема місця мовленнєвій компетенції. Помилки, звичайно потребують виправлення, але це можна зробити після обговорення, функція ж викладача під час дискусії полягає лише в ненасильницькому спрямуванні та, за необхідності, підтримці ходу обговорення.

Когнітивно-комунікативний метод викладання іноземних мов має в своїй основі принцип усвідомлення під час навчання. Згідно цього методу, вивчення будь-якого лінгвістичного явища повинно спиратися на розуміння його виникнення та використання у мові. Вправи когнітивно-комунікативного характеру повинні захоплювати увагу студентів, підштовхувати їх пошукову зацікавленість у подальшому засвоєнні, вчити аналізувати, порівнювати, узагальнювати, відшукувати взаємозв'язки [1].

Подача нового матеріалу, вправи на закріплення повинні мати таку структуру, таку логіку, які дадуть студентам можливість дослідити матеріал разом з викладачем та зробити власні висновки, що, як правило, призводить до кращого запом'ятовування, тобто усвідомлення.

Здійснюючи огляд існуючих сучасних методів викладання іноземних мов, варто згадати так звані альтернативні методи викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах.

Розглянемо, наприклад, започаткований у Сполучених Штатах та Шотландії метод Storyline. Під час використання цього методу викладачу слід так організувати учбовий процес, щоб в результаті активізації вже існуючих знань та відповідей на ключові запитання студенти отримали можливість побудувати власні моделі, пов'язані з темою.

Болгарський вчений Г. Лозанов є розробником сугестивного методу, який базується на певних принципах: відсутність зубріння, навчання без перевтоми, основою навчання є мотивація та пізнавальний інтерес учнів, навчання проводиться великими блоками, завдання мають комплексний характер [2, с.8]. Використання сукупності методів викладання іноземних мов привносить у процес навчання різноманітність, викликає у студентів зацікавленість та підвищення учбової активності, надає можливість продемонструвати власні сили та повірити в них, сприяє зростанню ефективності всієї навчальної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ефимова М.В. Формирование лексических навыков, основанное на когнитивном подходе. – Режим доступу: <http://www.infolex.ru/Cogni.htm>
2. Лозанов Г.К. Сущность, история и экспериментальные перспективы суггестопедической системы при обучении иностранным языкам // Методы интенсивного обучения иностранным языкам. Вып. 3. — М., 1977. — С. 7—16.

Mykytiuk S. (Kharkiv)

TEACHING FOREIGN LANGUAGES VIA SKYPE

Globalization and the technological revolution created substantial changes in the second language learning environments. That is why in recent years special atten-